

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2–6 A 11
00580 Helsinki
olli.saari@vapaa-ajankalastaja.fi

12.5.2021

Etelä-Savon ELY-keskus,
PL 164, 50101 Mikkeli
kirjaamo.etela-savo@ely-keskus.fi

Viite Kirjallinen kuulemisilmoitus sähköpostitse

Asia Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön (SVK) lausunto ehdotuksesta Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi vuosiksi 2022–2027

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön lausunto

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) on tutustunut ehdotukseen Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi vuosiksi 2022–2027. SVK lausuu ehdotuksesta kunnioittavasti seuraavaa.

TAUSTAA

EU:n vesipolitiikan puitedirektiivi on annettu 23.10.2000. Direktiiviin tavoitteena on suojella, parantaa ja ennallistaa vesiä niin, ettei niiden tila heikkene ja että vesistöjen tila on vähintään hyvä koko EU:n alueella vuonna 2015. Tavoitteen saavuttamiseksi laaditaan alueellisia vesienhoitosuunnitelmia, joissa esitetään tiedot vesien tilasta, kuvataan toimet vesien tilan parantamiseksi sekä esitetään arvio tavoitteiden saavuttamisesta.

Toimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan arvioimalla vesien tila kuuden vuoden jaksoina. Myös vesienhoitosuunnitelmat päivitetään kuuden vuoden välein. Nyt on käynnistymässä kolmas vesienhoitokausi.

Direktiivin tavoitetta vesistöjen hyvästä tilasta vuoteen 2015 mennessä ei ole saavutettu. Nyt käynnistymässä oleva vesienhoitokausi loppuu 2027, jonka jälkeen ympäristötavoitteiden määräaikoja ei ole enää mahdollista pidentää.

Vesienhoitosuunnitelmat on jaettu kahteen osaan. Ensimmäinen osa sisältää mm. perustiedot suunnitelma-alueesta, tiedot vesien tilasta, parantamistarpeet sekä tarvittavat toimenpiteet. Toisessa osassa esitetään suunnittelussa käytettävät menetelmät ja muut tarvittavat tausta- ja lisätiedot. Lisäksi toinen osa sisältää linkit oppaisiin, joissa esitetään

suunnittelualueen toimenpiteiden tarkemmat kuvaukset. Toinen osa on yhteinen kaikille Manner-Suomen vesienhoitoalueille.

SUOMEN VAPAA-AJANKALASTAJIEN KESKUSJÄRJESTÖN KANTA

Vesienhoitosuunnitelmaehdotukset ovat taustatietoineen hyvin laajoja kokonaisuuksia, joten kaiken tarvittavan tiedon omaksuminen suunnitelmasta on haastavaa.

On hyvä, että suunnitelmassa esitettyjä asioita pyritään selventämään tekstin lisäksi yhtenäisten taulukoiden avulla.

Suunnitelmassa tuodaan esille tiedot suunnittelualueesta, vesien tilaan vaikuttavat tekijät ja vesiä kuormittavat toiminnot. Suunnitelmasta esitellään myös vesistöihin mahdollisesti kohdistuvat uhat, vesien tilan parantamiseen tähtäävät toimenpiteet, ohjaukset sekä niiden toteutus- ja seurantavastuut. Lisäksi suunnitelmassa arvioidaan eri toimenpiteiden toteutumista eri suunnittelukausilla. Lisätietoa toimenpiteistä esitellään myös vaikuta vesiin seurantasivuilla. Tulevien toimenpiteiden käytäntöön saattamisesta sekä toteuttamisaikataulusta ei kuitenkaan löydy tarkempaa tietoa. Myös tieto, kuinka eri toimenpiteet ovat vaikuttaneet vedenlaatuun suunnittelualueella, selventäisi eri toimenpiteiden vaikuttavuutta.

Hyvän ekologisen tilan saavuttaminen pintavesissä edellyttää Vuoksen vesienhoitoalueella jatkoaikaa 287 vesimuodostuman osalta. Toimenpiteiden toteuttaminen perustuu suurelta osalta vapaaehtoisuuteen, joka vaikuttaa hidastavasti toimenpiteiden toteuttamiseen suunnittelualueella. Myös suunniteltujen toimenpiteiden toteutukseen käytettävissä oleva rahoitus ei ole myöskään vastannut tarvetta.

SVK on huolissaan vesienhoidon tavoitteiden saavuttamisesta jatkoajan puitteissa. Jotta tavoitteisiin päästäisiin, tulisi etsiä keinoja, jotka edistävät toimeenpanoa vapaaehtoisuutta tehokkaammin. Tarvittaessa tavoitteeseen pääsemiseksi, tärkeimpiä ja vaikuttavimpia toimia tulisi kirjata lakiin. Etenkin maa- ja metsätaloudesta tulevaan kuormitukseen tulee aikaansaada selvä vähennys ja se on mitä ilmeisimmin mahdollista vain lainsäädännön kautta sekä turvaamalla riittävä rahoitus toimenpiteiden toteutukselle.

Pintavesien luokittelun yleisperiaatteet ovat säilyneet ennallaan kaikilla kolmella luokittelukaudella. Kuten suunnitelmassa todetaan, luokittelujärjestelmän kehitystarve on ollut ilmeinen niin suomessa kuin muissa EU-maissa. Toiselle kaudelle kriteerejä tarkennettiin ja luokittelutekijöitä lisättiin. Tästä huolimatta luokittelu ei edelleenkään huomioi kiintoainetta eikä veden väriä. Humuskuormitteisissa vesistöissä, joita myös Vuoksen vesienhoitoalueella on, tämä voi antaa väärän kuvan pintavesien todellisesta tilasta. SVK pitää hyvänä, että kiintoainekuormituksen arviointimenetelmän kehittäminen on käynnissä Suomen ympäristökeskuksessa.

Vesistöjen kunnostus, säännöstely ja rakentaminen tuodaan suunnitelmassa esille omana kohtanaan. Toimenpiteiksi sektorille esitetään mm. säännöstelyn kehittämistä, kalankulun helpottamista, virtavesien elinympäristökunnostuksia sekä rehevien järvien kunnostusta. SVK kannattaa toimenpiteitä, joilla helpotetaan kalojen kulkua sekä parannetaan ja elvytetään kalojen luontaista lisääntymistä tekemällä virtavesien elinympäristökunnostuksia.

Rehevien järvien kunnostusten keskeisenä päämääränä on vesistöjen ekologisen tilan parantaminen. Vesienhoitoalueella järviä rehevöittää ravinnekuormitus, jonka osatekijänä on järven sisäinen kuormitus. SVK haluaa tuoda esille, että kunnostettaessa reheviä järviä, kunnostuksessa tulisi huomioida myös petokalojen vaikutus sisäisen kuormituksen vähentäjänä. Petokaloja tulisi olla vesistöissä riittävästi, jotta ne pystyvät säätelemään särkikalakantoja ja vähentämään järven sisäistä kuormitusta. Toteutettaessa kunnostusta petokalojen osuutta voidaan lisätä mm. rakentamalla hauille kutukosteikkoja, ns. haukitehtaita. Tämä olisi hyvä huomioida jo suunnitelmia laatiessa.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry

Olli Saari
toiminnanjohtaja